

Vnitřní klid; přemáhání lživosti a ctižádosti

Esoterní hodina, Mnichov, 23. srpna 1911

Zápis A

Drahé sestry a bratři! Jak víme, je naší povinností oslovit na začátku každé esoterní hodiny ducha, regenta dne, jenž se ve vývoji světa podílí na vedení Země. (Následuje průpověď na středu.)

Dnes se budeme věnovat některým obecným věcem, příští sobotu pak speciálním. Dnes se máme podívat na to, co jako jediné lze považovat za správný a pravý počátek jasnozření.

Hlavní důraz ve veškeré esoterice, při veškerém vnitřním vývoji je třeba klást na vytvoření vnitřního klidu a jeho uchování po vlastní meditaci. Poté co v meditaci vyslovíme formule nebo provedeme jiné úkony, jež nám pro naše školení dali Mistři moudrosti a souznění citů, máme ještě chvíli setrvat v naprostém klidu.

Do tohoto klidu nemá pronikat nic z našeho každodenního života, žádná vzpomínka na něj, dokonce ani pocit vycházející z našeho těla. Musíme se cítit jako bez těla, jako prázdní; musíme se oprostít i od myšlenek na své vlastní bytí a necháme vládnout jen skutečnost svého vlastního bytí. Přitom však nemáme usnout, upadnout do stavu snění či spánku.

Pak nastane stav, v němž může začít jasnozřivost. To, co se v takových okamžicích vynoří před naším vnitřním zrakem, pochází z duchovního světa. Existují znaky toho, zda tyto vynořující se obrazy jsou ryze duchovní, nebo zda jsou to přeludy.

Co by se stalo, kdyby éterné tělo opustilo fyzické tělo, bytí jen na okamžik? Fyzické tělo by se stáhlo, smrštilo by se, svraštilo; má tendenci stáhnout se na ten nejmenší prostor a nakonec se rozplynout v nic. Tendence éterného těla je rozprostřít se do dálav prostoru; cítí se pak spojené se všemi ~~www~~

silami venku v prostoru. Vyplňuje fyzické tělo a rozpíná ho, a to natolik, jaké fyzické tělo zkrátka je. V důsledku této tendence fyzického těla smršťovat se se nám ve stáří dělají vrásky. Fyzické tělo se smršťuje, protože éter né tělo už v něm nepůsobí stejně jako v mládí.

Něco podobného se děje s naším éterným tělem v meditacích. Éterné tělo proudí a rozpíná se v prostoru a cítí se být ve všem. Totéž se děje i v okamžiku smrti, kdy fyzické tělo propustí tělo éterné, a může to trvat i několik dní.

Když se éterné tělo cítí jakoby rozplynuté v prostoru, je to blažený pocit. A kdyby tu nebylo astrální tělo, zůstalo by to tak až k novému narození. Astrální tělo však éterné tělo opět koncentruje svými žádostmi, pudy a vášněmi; tím člověk vstupuje do kámaloky.

Naše úsilí v meditaci má směřovat k tomu - a to se po mnohaletém úsilí také podaří - abychom cítili, že naše nitro je prosvětlené. Člověk sám se pak stává světlem, zdrojem světla, osvětlujícím v duchovním světě předměty, jež k němu přistupují. Jevy, jež se v takovýchto momentech nejhlubšího duševního klidu ukáží, pak nejsou jako jevy fyzického života, na něž se díváme zvenčí, například když ráno vidíme na obzoru vycházet slunce, nýbrž - abychom zůstali u příkladu slunce - vnímáme, že my sami jsme ve slunci, jež stoupá nad obzor našeho jasnoživého vědomí. Cítíme se v tu chvíli rozprostřeni v prostoru.

Jestliže však do meditace vneseme osobní city sympatie a antipatie - zvláště tedy antipatie - nesprávné zalíbení v jednotlivých lidech atd., vynoří se před námi přeludy. Kdo v každodenním životě lže a je neupřímný, u toho proudí lež s jeho éterným tělem do prostoru. Žákova lživost je odrážena útvary, které zří, tak jako zrcadlo odráží obraz naší tváře a ozvěna náš hlas. Zjeví se mu úlisné postavy, krásné postavy andělů, způsobené lživostí, která z něj proudí s jeho éterným tělem. Díky příbuznosti těchto postav s naší vlastní lživostí je v nás tato lživost stále více upevňována a my pak již nakonec nedokážeme rozlišovat pravdu a lež.

Někteří lidé se ovšem domnívají, že musí existovat prostředky, které je před těmito přeludy ochrání. Ale jako je pravdou, že zde k vám mluvím a zastupuji před vámi esoteriku, za níž stojí Mistři moudrosti a souznění citů, je i pravdou, že neexistuje prostředek, jak jedním rázem tyto přeludy spoutat a zabránit tomu, aby se objevovaly. Jen velmi pozvolnou, velmi trpělivou, ustavičnou prací na sobě samém, přemáháním lživostí a neupřímnosti v sobě samém, skrze sebe samého lze ponenáhlu působit tak, aby se tyto přeludy přestaly objevovat - tím, že se lež přestane zrcadlit, protože tu už nebude.

Kdo je ctižádnostivý, kdo do esoterního školení vstupuje s falešnou ctižádností, kdo pocituje pustou touhu dozvědět se co nerychleji všechny pravdy duchovního světa, ten tím v sobě vyvolá omyl. Stane se vnímavým vůči všemu klevetění a tlachání venku ve světě. Rád se pak zabývá všedními osudy lidí a rád si poslechne všechny senzační zmínky a události. Nedokáže pak již rozlišovat mezi tím, co je pravda, a tím, co pravda není.

Tak spolu souvisí ctižádnost a omyl. Sami v sobě musíme porazit ctižádnost a nezdravou touhu po nejvyšších pravdách, lež a neupřímnost, každý sám v sobě; musíme se pozvednout k nejvyšší morálnosti v každodenním životě, chceme-li dospět ke správnému jasnozření, které může vycházet jen ze správně prováděných meditací.

A aby tyto meditace byly prováděny správně, nesmíme do nich vnášet city a myšlenky každodenního života; jinak bychom znečistili éternou substanci, která tu má vyzařovat.

Čím déle a intenzivněji jsou meditace prováděny, tím intenzivněji působí; i tady je však na místě opatrnost. Kdo pozoruje, že mu při tom není dobře, kdo cítí závratě a podobně, neměl by je příliš prodlužovat a musí se také vážně zamyslet nad tím, co udělal špatně. Pocit po meditaci musí být právě takový jako před ní. Měli bychom často, opravdu často přemýšlet o svém esoterním životě. Měli bychom poznávat své chyby a naprosto jasně si uvědomit, jak špatní jsme. Tento poznatek naší vlastní špatnosti nás však nemá skličovat. To by byl opět ten nejhrubší

egoismus; sklíčeností bychom totiž pouze dokázali, že jsme si mysleli, že jsme lepší, než opravdu jsme; my ovšem máme chyby, jež jsme si sami osvojili svým dřívějším životem a jež se tak staly naší karmou. [Musíme] své chyby zcela jasně poznat a pak se pustit do jejich vymýcení!

Musíme se učit objektivně myslet; ti, kdo říkají, že přece myslí objektivně, často podléhají velkému omylu, neboť tato domněnka je také jen subjektivní; je to iluze.

Ctižádost vede k omylu, k pověře; tomu nesmíme propadnout. S bdělým, otevřeným rozumem, s jasným myšlením a bystrou logikou máme přistupovat ke všemu, s čím se setkáváme, ať už to přichází z jakékoli strany. Nepřísahat na něco, co se nám zpočátku zdá být správné, ale sami to kriticky prozkoumat, slepě se neoddávat nějaké věci. Tak tomu má být i v našem esoterním životě; žádná víra v autoritu se tu nežadá.

A Mistři moudrosti a souznění citů chtějí, aby vám, drahé sestry a bratři, bylo řečeno, že i vůči moudrostem, jež oni dávají, vůči tomu, co jsem zde oprávněn zastupovat, tomu, co je uváděno na základě jasnozřivého vědomí, a tedy i vůči mně, si máte zachovávat a naplno uplatňovat své rozumové síly. K tomu, co je zde uváděno a zastupováno, je třeba přistupovat se zdravým lidským rozumem, s rozumností a nepředpojatým myšlením, pokud je toto myšlení dostatečně rozšířeno. Nepřísahaňte na to či ono, ale sami si tvořte úsudek!

A tak bychom ještě jednou shrnuli všechno, co nám přinesla tato hodina - jež nám má být, tak jako všechny esoterní hodiny, svátá - v průpovědi:

V duchu spočíval zárodek mého těla ...

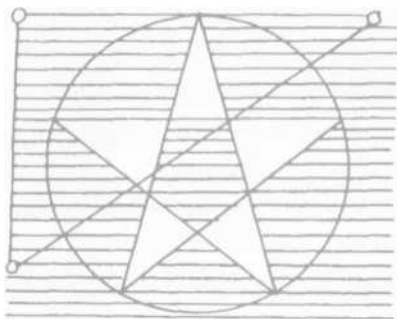
V mém těle spočívá zárodek ducha ... Zápis B1

---

1 V německém originále je uvedeno šest různých, různě obsáhlých zápisů z této esoterní hodiny; ten, který zde uvádíme pod písmenem B, je v originále uveden jako zápis F (jedná se patrně o shrnutí obsahu obou esoterních hodin konaných v Mnichově 23. a 26. srpna 1911); jak je řečeno v úvodní poznámce k tomuto vydání, kdo chce studovat všechny dochované, resp. publikované zápisy, toho ""6

Fyzické tělo má tendenci smršťovat se, éterné tělo rozpínat se do kosmu. V meditaci je fyzické tělo činěno pasivním podobně jako po smrti, vyšší články se rozprostírají do duchovního světa, který nás obklopuje, naplněný dobrými a zlými duchovními mocnostmi. Vezmeme-li si s sebou do meditace žádosti a vášně, sympatii a antipatii, ješitnost, ctižádost atd. - zvláště důležitý je okamžik po meditaci, klidová fáze duše - pak přitahujeme zlé mocnosti. - Duchovní Merkur je naplněný dobrými i zlými duchovními mocnostmi, všude, nejen tam, kde člověk vyzařuje své síly; tam je duchovní svět vytlačován.

Podobu lidského vyzařování sil ukazuje vynechaný prostor:

Dovnitř působí vyšší hierarchie. V okruhu až po [vyznačený] kruh vyšší Duchové formy, Duchové pohybu, Duchové moudrosti, Trůnové, Cherubové, Serafové a zlé mocnosti. Archai působí uvnitř kruhu až k pentagramu, podél silových proudů člověka; archandělé uvnitř pentagramu až k pětiúhelníku; andělé člověka zcela pronikají. Éterné tělo člověka má schopnost rozpínat se až ke hvězdám, aniž by se rozpadlo. Astrální tělo se také dokáže rozpínat až k duchovním bytostem, ať dobrým či zlým, stává se však pasivnějším a část sebe tam zanechává. Já si musí vydobýt sílu [nutnou k tomu], aby tyto části drželo pohromadě pomocí siločar; tuto sílu si získává studiem duchovní neboli tajné vědy. [Musíme] všechno pojímat

intelektem, neoddávat se slepé víře v autoritu, která intelekt podkopává. Přítomnost je naplněná možností podléhat omylům, proti tomu máme používat svůj zdravý lidský rozum. Musíme být v míru s těmi, kdo bloudí, avšak musíme uplatňovat svou soudnost.

Rudolf Steiner

GA 266/II